

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 90. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 208.

Brașov, Sâmbătă 20 Septembrie (3 Octombrie).

1903.

„Popórele“ și „națiunea“.

II.

Nu va fi neinteresant, ba, credem, va contribui numai a ilustra mai viu situația de față, decât vom pune ordinul de zi de la Chlopy și autograful prea înalt din țările ultime față 'n față cu ordinul de zi, ce l'a adresat Majestatea Sa cătră armată și cu discursul tronului ce l'a ținut în Decembrie 1868, după ce dieta de încoronare și-a fost terminat lucrarea sa, introducând schimbările condiționate de pactul dualist de la 1867.

În ordinul de zi, datat de la Buda 5 Decembrie 1868, Majestatea Sa face cunoscut armatei, că în urma străformărilor de drept public, s'a creat noua lege militară și s'a înființat instituțiunea armatei teritoriale a honveđimeii.

Acest ordin asemenea nu vorbește decât de „popóre“, amintind în special, că cele două corpuri reprezentative, au corăspuns așteptărilor prea înalte, votând noua lege militară.

„Popórele mele, fără deosebire de caste“, dice ordinul de la 1868, „se vor grupa cu mândrie și cu demnitate sub stindardul Mele. Mele opre...“

„Armata se mărește cu instituțiunea honveđimeii, care va forma o parte întregitoare a puterii de apărare. Scopul honveđimeii este egal cu al armatei; ea constă din aceleași elemente, ba în parte se compune din armată însăși.“

Cu cinci zile mai târziu la 10 Decembrie 1868 încheiând dieta numită „dieta de încoronare“, monarhul constată în discursul tronului rezultatele dobândite prin „legătura sinceră între Rege și națiune“, dăr nu uită a aminti aici — pentru întâia și, durere, pentru ultima oară, și pe „cetățenii diferitelor naționalități“, arătând că între nouele legi aduse pentru a asigura nouele instituțiuni, este și legea numită pentru „egala îndreptărire a naționalităților.“

Discursul tronului de la 1868, anunță crearea și sancționarea acestei legi și proclamă tot-odată sərbătorește adoptarea de cătră corónă și dieta a principiului egalei îndreptăririi a limbilor diferitelor popóre din Ungaria, dicend:

„Egala îndreptărire, de care cetățenii diferitelor naționalități se bucurau în raport politic și civil și pân' acum, ați estins-o și asupra limbilor lor, asigurând prin lege acele pretensiuni ale lor, cari nu stau în contrast cu condițiunile administrațiunii și justiției. Sperăm, că credincioșii noștri de limbă maghiară își vor afla deplina lor liniștire în convingerea, că statul asigură fie-cărui cetățen libertatea și dezvoltarea limbii sale materne în mod egal...“

Așa-dăr în acest Mesajiu important, care avea să anunțe inaugurarea unui nou period de guvernare, corónă cu deplinul consimțământ al guvernului ungar a vorbit

și de națiune și de naționalități. a recunoscut prin urmare, că chiar în puterea legii, diase „pentru egala îndreptărire a naționalităților“, cuvântul „națiune“ avea a se înțelege în sens politic, nu genetic, și că avea și are să semnifice complexul tuturor popórelor ce compun statul.

Din nenorocire, cum am atins deja, interpretarea acésta corectă și justă a art. de lege 44 din 1868, nu s'a mai repetat de atunci în actele emanate dela corónă. Noi, cel puțin, nu ne aducem aminte să se fi mai accentuat principiul egalei îngreptăririi și a libertății și dezvoltării limbii materne a naționalităților în vr'un act séu enunțațiune a coróniei.

Ungurii de la putere au știut să paralizeze tot ce putea să vină în ajutor dreptului de limbă al popórelor, și să reducă „națiunea“ la conceptul exclusivității de rassă a Maghiarilor.

Până unde au ajuns lucrurile vedem ađi cu toții!

Orî câte succese ar fi dobândit însă până în timpul present maghiarismul, fie prin istețimea și energia sa, fie prin favorul norocului, în direcțiunea visurilor sale despre un stat național maghiar unitar, el totuși nu și va pute vedé nicl-odată visul cu ochii.

Popórele din Transilvania și Ungaria sunt și vor rămâne implântate în pământul patriei lor străvechi, cu rădăcinii ce nu se mai pot stérpi. Trăiesc și vor trăi în mânia tuturor încercărilor de desnaționalizare, ca popóre deosebite cu limba dulce lor maternă!

Visita Țarului la Viena.

La prânzul de gală din Schönbrunn, Majestatea Sa Francisc Iosif a rostit în limba francesă următorul toast:

„Simt o deosebită plăcere de a exprima Majestății vóstre bucuria cea mare ce o simt astăzi, când vă dic: „Bine ați venit!“

„Răspundend invitațiunii la vînătórea din Stíria, ce am avut fericirea a vă face, Majestatea vóstră Mi-ați dat o nouă probă de prietínia Vóstră, pe care o apreciez foarte mult și care găsesce la Mine un echou pe cât de viu, pe atât de sincer.“

„Cordialitatea, care resultă d'aci pentru raporturile nóstre și-a exerciat deja în diferite rinduri efectul binefăcător asupra relațiunilor politice ale statelor nóstre, și me măgulesce speranta, că chiar și în acest moment, concordanța desăvîrșită de vederi și aprecieri, ce ne unesc în fața regretabilelor evenimente, a căror teatru este actualmente Peninsula balcanică, va contribui în mod puternic întru a asigura succesul acțiunii ce o urmărim în comun acord în interesul păcii din Europa.“

„Pétruns de aceste sentimente. béu în sănătatea scumpului și credinciosului meu amic, Majestatea Sa împératul Nicolae!“

Impératul Nicolae II al Rusiei a răspuns prin următorul toast:

„Cuvintele de bun sosít, ce mi le

adresă Majestatea vóstră, mă mișcă viu și Vă mulțumesc din totă inima.“

„Am primit cu o plăcere de tot particulară amicala invitațiune a Majestății vóstre, fericit de a Vă pute rețnoi personal expresiunea sentimentelor ce mă animéză.“

„Înțelegerea nóstră cordială și armonia desăvîrșită, ce resultă d'aci în acțiunea guvernelor nóstre sunt, cum spuneți Majestatea Vóstră, un gaj prețios pentru succesul mării opere pacificátóre, ce am întreprins în deplin acord.“

„Ținta umanitară ce o urmărim, exclude orî ce parțialitate și trebuie isbândită cu firmitate și perseveranță prin mijlocele cele mai potrivite unei liniștiri reale și durabile. Sfortările nóstre, sper, vor contribui în același timp la consolidarea păcii generale.“

„Béu în sănătatea scumpului și veneratului amic, Majestatea Sa, Impératul și Regele Francisc Iosif.“

În ziua de 30 Septembrie înainte de a pleca la Mürzsteg, cei doi împérați făcură o plimbare prin aleele parcului din Schönbrunn.

După petrecere de patru ore în Viena, împératul Nicolae II al Rusiei a părăsit capitala Austriei și însoțit de Monarhul nostru și o societate numerosă de vînătóri, a plecat la Mürzsteg. În prima trăsură erau cei doi împérați, ér în a doua arhiduecele Francisc Ferdinand cu ministrul rusesc contele Lamsdorf, apoi urmau suítele numeroase.

La vînătóre vor lua parte și prinții Arnulf și Heinrich de Bavaria. În Mürzsteg și împrejurime s'au luat măsurî rigurose de siguranță.

Din Neuberg suveranii au mers cu trăsuri până la Mürzsteg, unde au sosít la óra 6^{3/4}.

După programul stabilit înainte, vînătórea s'a început în ziua de 1 Octombrie la órele 11 și a durat până la órele 3 p. m.

Voci de presă.

Diarul „Birševija Wjedomosti“ scrie într'un articol intitulat: „Rusia și Austro-Ungaria“ următoarele:

Se póte sustiné fără esagerare, că dilele acestea privirile întregii Europe sunt îndreptate spre Viena, unde din nou iese la ivélă tária și durabilitatea învoielilor făcute între Austro-Ungaria și Rusia. Dorișelor, ce presa vienesă fără deosebire le exprimă față cu noul act al unirei austro-ungaro-ruse, se alăturéză în mod sincer lóte elementele libere de prejudeți și iubítóre de pace ale populației rusesci.“

„Vossische Zeitung“ din Berlin scrie: „Vechiul oraș împératec de la Dunăre este în timpul scurt de câteva săptămâni pentru a treia óra loc de întâlnire al domnitorilor, cărora lumea politică le atribue importanță. Regele Eduard VII. a reînóit cu domnitorul habsburgic vechile relațiuni amicale. Impératul Vilhelm II. a fost primit cu atăta cordialitate, și manifestățiunile, schimbate cu acésta ocaziune aveau un caracter atât de sincer, încât tóte indoiețiile, decât ar mai fi existat, asupra durabilității alianței au trebuit să dispară. Ér acum este Nicolae II. óspele sərbătórit al curții vienesé. Suveranii celor mai puternice monarchii din lume arată, că între dênșii și guvernele lor există armonia cea mai strînsă. Austro-Ungaria, Rusia, Germania, Anglia urmăresc în încercăturile din Balcani aceeași țintă, revoluționarii bulgari sunt cu desăvîrșire

isolați, nu pot aștepta sprijin de la nimeni. Dilele de sərbătóre de la Viena sunt o nouă dovadă, că pacea europeană nu e primejduítă din nici o parte. Națiunea germană urmăresce evenimentele de la Viena cu acel interes, care resultă de la sine din raporturile de alianță ce le are cu Austro-Ungaria și din raporturile de bună prietinie, ce le are cu Rusia.“

Situațiunea după căderea lui Hedervary.

Ce va fi acum? Cât va mai dura crisa? Cine să fie bărbatul, pe care Maj. Sa îl va însărcina cu constituirea unui nou cabinet, după căderea contelui Hedervary? — sunt întrebările ce și le pun țările din Budapesta.

Grabnica și neașteptata retragere a contelui Hedervary pare că i-a zăpăcit pe cei din partidul liberal și i-au făcut să piérdă capul. Cu drept cuvânt scrie unul din țările, cari apără și el direcțiunea politiceii liberale, că nu póte fi aspect mai penibil, decât a vedé o majoritate parlamentară, ai cărei membrii vréu fiecare să rămână în majoritate, dăr nimeni nu știe, decât se póte acésta și deoă nu cum-va partidul întreg se va dizolva.

Căderea lui Hedervary încep a-o considera unii ca o fatalitate pentru politica sistemului dominant. Încep a se întreba acum și cei din drépta și cei din stânga: cum va fi primită la curte demisiunea acésta? Ce va face acum Maj. Sa, și mai ales, care este voința coróniei, după-ce Hedervary a cădút pe-o cestiune în care e direct angajat și guvernul austriac și coróna?

— „Majestatea Sa e foarte indispus și n'avem pe nimeni acum, care să ne fie purtătorul cuvântului la tron, așa se plâng unii din majoritate. Hedervary se bucura de încrederea Coróniei, dăr noi l'am îndepărtat cu forța. Inimicii noștri pot acum să-și continue liber lucrarea de subminare și putem să ne așteptăm la tot ce e mai réu“ — așa își dic unii din politicianii mai calmi maghiari.

În desperarea lor, liberalii își îndreptă privirile spre Coloman Szell, marele meșter al împăciuirilor și compromisurilor. Szell însă n'are — chiar decât ar veni la guvern — absolut nici o garanție de reușită cu camera actuală, ér ca să facă alegeri în stare de ex-lex, nu va vré. Dăr Szell însuși a declarat și de astă-dată, că la nici un cas nu va primi sarcina de ministru-president.

Mult atérnă și de la lucrările comisiunii de 9 alésă pentru redactarea programului militar al guvernului. Merge greu însă și aci. Nu e nimeni, care să pótă spune cu siguranță, ce și cât s'ar pute stórcé de la Viena și care este minimul cu care s'ar mulțumi malcontentii. „Bud. Hirlap“ spune categoric, că contele Apponyi, care încă face parte din comisiune, nu vré să cedeze o iotă din postulatul priivilor la limba de comandă maghiară. Față de el stă Hieronymi cu proiectul séu mai moderat. Nu se știe, care din ei va reuși.

Ast-fel partidul și cu el politica sistemului pseudo-liberal plutesce între speranță și deprimare. Convingerea generală e, că lucrurile nu se vor pute arangea în curénd, ba sunt politicianii, cari dau cu soco-

tela, că și anul 1904 va găsi țera în stare de ex-lex, sbătându-se în chinurile provisorului și ale nesiguranței.

Exodul de Miercuri. Modul cum Khuen-Hedervary și colegii săi din guvern au părăsit dieta alaltăeri, Miercuri, a indispus nespuse de mult pe șovinii din cameră. Când Hedervary și-a încheiat cuvintele prin care și-a anunțat demisiunea, el eși pe calea cea mai scurtă. Indată după el se sculară toți miniștri, eșind de asemenea. Nici măcar un secretar de stat nu mai puteai găsi în cameră. Kossuth, prefăcându-se indignat, condamnă aspru această grevă ministerială. *Polonyi* îl întrepruse dicând: „Inchideți ferestrele, ca să nu mai între aici“. Observarea acesta îi indignă pe o parte din liberali, cari strînși într'un grup, urmară pe contele Andrássy și pe Hieronymi — și părăsiră ostentativ parlamentul.

Presă străină despre România. „*National Zeitung*“ din Berlin începe publicarea unei serii de articole asupra României. După ce face istoricul evenimentelor politice mai cu seamă de la războiul din Crimeea încôce, spune, că Românii dintre toate țările din această parte a Europei singurii ei au reușit să devină independenți și tot independent să lucreze pentru viitorul țării lor. Trebuie să se recunoască, cumcă Românii s'au consacrat cu hotărîre și înțelepciune patriotică acestei sarcini grele. O deosebită atenție merită apoi faptul, că Românii nu s'au lăsat nici odată împinși spre acte ce ar fi neliniștit Europa; din contră, atât cu ocaziunea unirei principatelor, cât și cu aceea a alegerii unui prinț străin, fapte la cari puterile și Turcia se opuseseră, ei s'au priceput să treacă peste toate dificultățile, în mod foarte iscusit...

Confraternitatea ortodoxă în Basarabia. Diarul Eparchiei Basarabiei „*Eparhialintē Wiedomosti*“ din Chișineu scrie următoarele:

„In cestiunea privitoare la educațiunea moralo-religioasă conferințele consiliului confraternității ortodoxe întâmpină în Basarabia mari neajunsuri. Întâiu trebuie să atragem atențiunea celor de sus, că condițiunile în Basarabia sunt cu desăvârșire excepționale pentru clerul mirean. În Basarabia de mijloc, precum se știe, numai o infimă parte din Ruși, séu mai bine zis din populațiune, înțelege limba rusă, érá majoritatea de alt neam nu pricepe rusese în județele *Bălți, Soroca, Orhei, Chișineu, Bender și parte chiar în județul Ismail, unde locuiesc mai cu seamă moldovenii* (Români), cari sunt numai analfabeți, dér nu pricep rusese. De aceea, pentru-ca în aceste locuri să se pótă ține conferințe religioase de câtră preoți, cari cunosc limba moldovenescă, este necesar să recurgă la traducerea obiectului despre care face lectura, ceea-ce nu e tocmai ușor din cauza limbei puțin dezvoltate (?). Astfel protiereul Gheorghē Buha în raportul séu câtră episcopie cere să-i se trimită cărți și broșuri, cari cu înlesnire se pótă fi traduse în limba moldovenescă, de ore-ce enoriașii eparhiei nu pricep rusese nici în biserică, nici la conferințe. Preotul mahalalei Visterniceni a Chișineului Gheorghē Abadjera asemenea cere să i-se trimită de episcopie cărți pentru studiul limbei moldovenesc; tot astfel de cereri sosesc din Folești, de la preotul Theodor Bohos, din satul Polenii, etc. etc.“

Conflictul între social-democrații germani. În ziua de 30 Septembrie s'au ținut în Berlin întruniri social-democratice în cele 6 cercuri electorale, unde s'au făcut dări de seamă asupra congresului din Dresda. În aceste adunări mai mulți oratori au atacat strașnic pe așa numiții revisioniști, cu deosebire pe „prieteni“ *Berhard, Dr. Heinrich Braun.* Deputatului *Heine* din cercul III s'a propus să i-se dea vot de blam. *Heine* s'a apărât într'un discurs de două ore. Amintind în discursul

séu de „*Majestatea Sa Babel*“, strigăte furioase izbucniră: „Jos mișelul!“ „Afară cu el.“

S'a produs o învălmășală ne mai pomenită, în care expresiunile triviale concuroau unele cu altele. Deputatul *Zubeil* se repede la *Heine* cu pumnul. În sfârșit i-se votăză lui *Heine* încrederea cu o majoritate de $\frac{2}{3}$.

Votul de Marți și presa vieneză.

Asupra votului de Marți al camerei ungare, în urma căruia contele Khuen-Hedervary și-a dat demisiunea, étă ce scrie:

„*Neu Freue Presse*“: „Cu iuteală vertiginosă a venit demisiunea contelui Khuen. Astăzi în Ungaria nici partidul liberal nu mai împărtășește punctul de vedere constituțional al Corónei și *védénd cu ochii se subțiează tot mai mult părțile ce desparte partidul liberal de partidul independ. dist.* Cele două grupări de partid se vor uni și contopi în a pretinde furtunos armată națională. Partidul liberal a părăsit deci baza pe care și-a secerat până acum victoriile. Criza a ajuns la punctul la care toate se vor întorce cu fundu 'n sus, și contele Khuen nici măcar provisor nu va puté conduce afacerile. Budget nu este, recruți nu sunt, nu există legislativă și guvern, ér mersul administrației stagnéză. Cel ce în astfel de împrejurări nu-și pierde mintea, acela n'are ce pierde.“

„Desavuarea ministrului președinte este opera unui timp îndelungat: totul a fost bine arangeat mai înainte — s'a întâmplat o adevărată conjurațiune parlamentară. Din graba cu care *Francisc Kossuth* și-a prezentat propunerea, ca dieta să pună la ordine a ălei declarația ministrului președinte, și din celeritatea cu care contele *Apponyi* a ordonat votarea, reiese că totul s'a petrecut cu sistem.“

„*Fremdenblatt*“ scrie: „Unitatea partidului liberal a dispărut dintr'odată și între jubilaria opoziției, a primit propunerea opoziției. La înfrățirea fostului partid național cu diferitele elemente ale partidului liberal și cu opoziția răspunsul lui Hedervary a fost demisiunea. Ungaria, deci, éráși n'are ministru președinte și stă din nou în fața unei crize acute. Décă contele Hedervary nu va puté fi determinat a-și reocupa locul, atunci încercătura din Ungaria și-a ajuns culmea. Cine să constituie acum acel cabinet de tranziție, după-ce nu s'a hotărît încă asupra programului militar al partidului? Cine să constituie acel cabinet, care trebuie să dispară după pregătirea programului partidului liberal?“

„*Die Zeit*“ dice, că décă e vorba de o înțelegere între corónă și „națiune“, *acésta din urmă trebuie să cedeze.* Coróna a luat poziție hotărîtă față cu pretensiunile estreme maghiare. Concesiunile ce se pot da, numai un guvern popular le pôte prezenta la treptele tronului.

Probleme economice și sociale.

(4) (Urmare)

II. O excursiune în munții Sebeșului.

Chestia scótereii lemnelor pe apă din creerii munților Carpați, mă ocupă și preocupă deja de multă vreme, după-ce multe cursuri însemnate de apă sunt în stăpânirea și la discrețiunea absolută a poporului nostru, și din mulțimea lor abia 3—4 rîuri se întrebunțéază la transportul ieftin de produse de ale solului: Mureșul, Lotru, Bistrița și Sebeșul. Dér și aceste sunt deschise și făcute plutitoare mai des de străini. Mă aduc aminte, cum boierii vechi ai Moldovei nu sciuară să facă alta mai bună într'u apărarea moșiilor lor și a prerogativelor lor boieresci de încălecare străină, decât să pună pe omeniilor lor să bată și schingiuésă pe plutășii străini din Bucovina, angajați de administrația fondului religionar gr. oriental de acolo, pentru a scoborî plute și groși pe Bistrița și Siret în jos la Galați și mare, — pe motiv că ei nu lasă pe Neamț să trecă nici pe apă, nici pe prun-

durile seci, necum să le dea voie măcar peste pământurile lor să curețe vadurile de bolovani și stânci pentru a face plutierea posibilă.

Asemenea isprăvi făcură și boierii din Țera Oltului cu o sută de ani mai târziu, cari nu lăsau odată cu capul pe *ungur* să slobodă apa din baltă și mlaștină peste pământul și crângul lor, ca să le sece și pe acestea pe spesele statului. Decî étă patriotismul și naționalismul cel mai înflăcărât. Dér totuși timpul și experiența i-a îmblândit și muiat pe ambii.

Astăzi grație aceluia drum de trafic ieftin pe apa Bistriței și Siretului, deschis de Nemții străini, codrii vaști seculari ai Țerii Moldovei au fost puși în valoare încât se pot explota neîntrerupt, și pe fie-care an scoboră lemne pe Bistrița și chereștea în valoare de 8—10 milioane de lei, nu din Bucovina, ci cea mai multă din Moldova; și grație gurei Siretului din apropiere, Galații au devenit emporiul principal de lemnărie pentru întreg Orientul, care atrage la sine aproape întréga producțiune de lemne a Bucovinei, Moldovei, Munteniei și Transilvaniei, décă nu vin cumva și din Ungaria proprie și de pe la Maramureș și din Serbia. Boierii din Mândra Făgărașului în urmă s'au cumințit și ei, după-ce statul și-a secat și arat în bună parte mlaștina sa, ér ei rămăsese cu a lor tot neseacă și cu clăile de rogoz în ea, care le scotea la 3—4 ani odată ierna pe sănii. În fine s'au resgândit și dênșii să facă un pas decisiv, și au secat și canalizat Crângul, a cărei fertilitate și bogăție estra-ordinară a pământului o vor pomeni-o cu mândrie strănepoții lor, și vor istorisi din prevederea și pățania străbunilor lor de ađi.

Védénd însu-mi, că pe rîul Sebeșului se scoboră pe an groși de brad la 200.000 metrii cubici de la granița Țerii și se aduce pe distanță de circa 80 klm. cam tot atâtea lemne de foc, decî nimic mai natural decât dorința pentru un om, care se ocupă cu chestiunile economice, decât de a cunósce mai de aproape această *oale natură, iar de iertună pe tot parcursul ei.* Apoi auđisem mult vorbindu-se de frumseța peisajelor și de regiunile încântătoare cu brădetul cel mult în stațiunile climatice de la Bistra, Tău, Oașa, Vêrfu lui Petru, Șurian etc. obiectul de excursiune și recreațiune a familiilor bogate din Sibiiu, Sebeș etc. Neapărat, că și aceste descrieri esercitau atracțiunea și efectul lor.

Provédut cu un bilet de la serviciul silvic din Sebeș, ca la cas de trebuință se pot beneficia și de ospelurile stăpânilor în munte, și pentru a nu veni în prepus că umblu să alarmez munții cu bolovanii, am plecat în o societate mai numeroasă spre Bistra, cu 2 căruțe trase de nisce călușei mici de munte. Favorisați fiind de un timp escelent, șoselele bine întreținute, călușeii sprinteni și iuți, am mers foarte repede și fără nici o pedecă. Tradiționali bolovani, blocuri și prăpăstii cu răsturnisuri atât de frecvente în regiunile muntelui pe drumuri și căi, aci lipseau cu totul. Prima noapte am rămas în Șugag în otelul național de acolo.

Cu toate acestea nu pot afirma, că mi-a făcut o bună impresiune, nici regiunea, nici condițiunile de traiu ale locuitorilor, deși satele sunt frumoșele, ca cele mai multe sate de munte. Deja îndată ce am lăsat ultimul sat săsesc Petrifaléul în urma noastră, am aflat unele lucruri, cari nu mi-au plăcut, ca fiind în detrimentul poporului nostru. La prima comună românescă în care intrii sunt vr'o 4 cariere de pétră — gresie — bună de construcție și sculptat, toate 4 carierele comunale erau date în aréndă la un străin pe un preț bagatel, care le-a luat pe toate în aréndă, ca să nu-și facă concurență una la alta. (Sic!) Unde ar trebui deschise — 20—30—40 de cariere — nu deschise propriu zis, ci începută numai exploatarea lor, căci pétra este golase la suprafața pământului, ca sătenii de acolo să găséscă când nu au munca câmpului totă vara și érna ocupațiune și câștig la ei acasă, ei le astupă

cu bună voie deși odată începută exploatarea. Ferestrul cel mare este al străinilor, fabrica de hârtie și de celuloasă a străinilor, acum și carierele românesce și ale satului se aréndéază la străini pe un preț derisoriu, și calea ferată au la vr'o 10 klm. depărtare. Un cas analog mai védusem la Perșani la vestitele cariere de pétră cubică — quadersandstein.

La téguşorul Săscior — punct comercial însemnat pentru aprovizionarea muntelui — întrăm între munți. Întrebând după un cunoscut, fără veste ne-am tređit la horă, în casa unui Român fruntaș de acolo, unde erau adunați Românii din patru unghiri, o artistă de bună reputațiune care petrece actualmente la Lipsca, vr'o 2 oficeri ces. reg. veniți din Bosnia, originari din localitate, inginerul arhitect al Eforiei Spitalelor civile din Bucuresci de asemenea, cu stimata-i familie originară din Dobrogea, un profesor din Bucuresci cu dómna și inteligența din jur întruniți toți la un hram și serbarea onomasticea patróniei casei. Cu firea-i ospitalieră și inimai-i deschisă, proprie Românilui cu dare de mână, ca și celui sérac, stăpânul casei ne invită și pe noi la masă și „décă ai înțat în horă, trebuie să joci“. După două ore de popas între comenșii voioși, luându-ne rămas bun de la patronii casei și de la comenșeni, plecarăm ca să ajungem la prima stație înainte de înopțat (Va urma.)

Evenimentele din Balcani.

Din *Constantinopol* se anunță, că Pórta a răspuns la nota Rusiei și Austro-Ungariei. Ea declară, că dorește sincer realizarea reformelor dorite, însă bandele bulgare sprijinite de Bulgaria îi îngreunéză acțiunea. Cere deci, ca puterile să exercite asupra guvernului bulgar cvenita presiune, impunându-i încetarea mobilisărilor și retragerea oricărui ajutor resculaților.

— Mare senzație a produs în cercurile din *Constantinopol* știrile de la granița bosniacă. Se anunță, că în secret, noapte, se trimit munițiuni în cantitate considerabilă trupelor austro-ungare, cari garnisonéză la granița sandjacului Novibazar. Din cauza acesta nu se dá încredere declarațiunilor pacnice ale Austro-Ungariei și există temerea că într'o bună dimineța trupele austro-ungare vor intra în sandjacul Novibazar.

— Și mai interesantă este următoarea știre telegrafică din Petersburg:

Delegații macedoneni, cari petrec aici, au declarat, că décă guvernul bulgar nu va face acum un pas decisiv, atunci între Bulgaria și Macedonia se va deschide o prăpastie mare și n'are să mai fie vorba despre o solidaritate frățescă. De altfel, au spus delegații, *războiul e inevitabil pentru Bulgaria.* Tratatările dintre Bulgaria și Turcia au de scop numai câștigarea de timp. Bulgaria e pe deplin pregătită și are șanse de succes.

— O deputațiune a coloniei macedonene din Sofia s'a prezentat ministrului președinte general Petroff spre a ști, care este și care va fi atitudinea guvernului bulgar față de cestiunea macedonéna și cum guvernul privește eventualitatea unui războiu crâncen contra Turciei.

Generalul Petroff a răspuns, că nici un alt guvern nu a manifestat o mai mare grijă pentru interesele macedo-adrianopolitane ca guvernul actual. Punctul de vedere al guvernului actual, care în totdeuna a căutat amicitia Turciei și o înțelegere directă cu dênșii pentru toate chestiunile în litigiu, nu s'a modificat prin ultimele evenimente. Guvernul urmărește evenimentele cu interesul ce ele comportă și nu va neglija nici-odată nici dreptul, nici datorita de a fi folositor conaționalilor săi, mai ales în momentele actuale așa de grave, în modul ce-l va găsi mai priceput pentru interesele fraților din Macedonia și Adrianopol, fără a risca cu toate acestea interesele vitale ale Bulgariei,

oaci, a adogat ministrul president, pentru orice guvern bulgar, interesele și singuranța Bulgariei trebuie să treacă înainte de simpatia și datorile față cu frații din Turcia.

SCIRILE DILEI.

— 19 Septembrie v.

Un cadou trimis din București — confiscat. Am publicat la timpul său o dare de seamă despre serbările pe care le-a aranjat societatea birtașilor și chelnerilor din localitate din incidentul jubileului de 20 ani și sfîntirea stégului. Diarul „Kr. Ztg.” revenind asupra acestor serbări, publică câte-va din telegramele și scrisorile soșite cu ocaziunea acésta din apropiere și din depărtare cu felicitări în prosă și poezie. De la societatea internațională a chelnerilor din București încă a sosit un ofert în bani și un cadou despre care „Kr. Ztg.” scrie cu fină ironie:

„Din partea societății internaționale a chelnerilor s'a trimis suma de 50 lei și o pantofică de steag în colorile albastru-galben-roșu care însă a trebuit predată căpitanului de poliție din Brașov spre binevoitoare păstrare.”

Colecția branelor de lână luate de la țeranii de prin comitatul Făgărașului, cari necunoscut rigorea din Brașov, vin aici la țîrg încinși cu brănele lor tradiționale, — s'a înmulțit acum și cu o eșarpă de mătășă în colorile României.

Căpitania orașului nostru, vedem are o deosebită pasiune de a vena după colorile roșu-galben-venat. Acesta e deja lucru prea cunoscut. Nou este în cazul de față numai, că acum poliția găsește cu cale a-și estinde mania de confiscare și asupra unor obiecte, ce se trimit din afară și cari stau sub scutul conveniențelor internaționale. Despre colorile ce se inhibeză la țeranii și țerancele noastre se pretinde, că ar fi colorii străine și că supușii statului ungar n'au voie să porțe ast-fel de culori. Cum pôte fi interzis însă, ca un cetățen, supus străin, să trimită aici un cadou cu colorile țerii sale? Câte cadouri cu tricolorul unguresc nu se trimit la diferite ocaziuni din Ungaria Maghiarilor, cari trăesc în România? Ce-ar dice trimitătorii maghiari, dacă ar auzi, că acolo se confiscă ast-fel de cadouri cu tricolor unguresc? N'ar striga oare, că România e o țără barbară? Dér în statul român fie-cărui Maghiar îi este permis să-și pună câte cocarde și eșarpe maghiare vrea, și să se plimbe cu ele. Măsura poliției din Brașov, dacă s'a luat în adevăr cum scrie fôia amintită, pare cu atât mai nejustă și absurdă, cu cât cadoul tricolor de care e vorba aici, s'a trimis unei reuniuni internaționale de cătră altă reuniune internațională. Numai la vr'o așitare națională nu s'au gândit donatorii din București. Ei au trimis aici ce au avut mai bun, ca să-și manifeste bunele lor sentimente pentru progresul reuniunii birtașilor și chelnerilor din Brașov și — nimic mai mult.

Mandatul deputatului Korodi. Am adus și noi scirea publicată de „Bp. H.” în care se dă, că deputatul Lutz Korodi, condamnat într'un proces de presă la un an închisore de stat, are de gând a-și depune mandatul și a se naturalisa în Germania. „Kr. Ztg.” în ultimul său număr desminte categoric acésta scire, spunend, că deputatul Korodi nici prin gând nu i-a trecut până acuma a-și depune mandatul, său a-se naturalisa în Germania.

Străinătatea și valorile unguresci. În cercurile financiare și mercantile din Budapesta e mare supărarea, că în urma crizei merg réu afacerile, deoarece străinătatea și-a pierdut încrederea în valorile unguresci. Neîncrederea — cum am arătat și erl — e mare mai ales față de scrisurile fonciare. Unul din ómenii de afaceri din capitala ungurescă s'a plâns, că un elvețian cu care are conexiuni comerciale i-a răspuns, că nu vré să mai facă nici o afacere în Ungaria, căci nu

pot să existe stări normale acolo, unde o minoritate pôte să împiedece budgetul statului. Un alt mare comerciant a spus, că în străinătatea valorile unguresci sunt numite „bancnote-Barabás”. La 1848 erau „Kosuth-bankok”, ađi am ajuns să cetim, că în străinătate li-se dă hârtiilor de valóre unguresci numirea de „Barabas-bankok”. — Minunat.

Esamene de ofițeri. Voluntarii divisiunii XVI de infanterie (școalele din Sibiiu și Brașov) în număr de 59 (dintre cari 29 din Brașov) s'au supus esamenului de ofițer în zilele de 21—27 Septembrie în Sibiiu. Președinte al comisiunii esaminătoare a fost generalul de brigadă baronul Pflanzler de Baltin. Toți candidații au reușit. Românii au fost trei spre-șee inși, dintre cari trei au reușit cu distincție și anume: Andrei Fátuleș reg. Nr. 50, Const. Handras reg. Nr. 50 și Dimboiă reg. Nr. 2. Resultatul s'a publicat Lună în 28 Sept.

Morțea lui Rudolf Falb. O scire soșită din Berlîn spune, că Rudolf Falb a murit acolo în ziua de 30 Septembrie. Falb și-a câștigat o popularitate enormă cu prognosele lui despre „dilele critice”, deși bărbații de știință îl combăteau. Falb a început încă pe la 1868 să scrie despre chestii astronomice, întemeiând revista „Sirius”, căreia i-a urmat apoi o serie intrégă de publicațiuni meteorologice. Falb s'a distins și ca conferențiar. El s'a născut la 1838 în Obdach (Stiria). A absolvut în Graz teologia și s'a hirotonit preot. Lăsându-se de preoție, a fost numit profesor la academia comercială din Graz, apoi guvernor într'o familie aristocratică, a studiat mai târziu în Praga și Viena științele matematice, fizice și geologice. La 1872 a trecut la protestantism. De la 1887 trăia în Lipsca, ér în timpul din urmă în Berlîn.

Greva tipografilor în Timișoara. Diarul „D. T. f. U.” soșit ađi la Brașov se prezintă în format mult mai mic, din cauza că tipografilor din acel oraș s'au pus în grevă. Din cauza acésta, editorii foilor cotidiene din Timișoara au cădut de acord să scótă până la aplanarea grevei ediții comune cu ajutorul personalului, care nu a consimțit să între în grevă.

Demoralizare la culme. Ioan Nicolescu din Agriș (Bănat) luase nu de mult de soție pe Ileana Puiu. Tatălui lui Nicolescu îi plăcu așa de mult nora, încât făcu propunere fiului său, să-i dea lui nevasta, ér în schimb el îi dă o casă. Fiul s'a învoit, dér nu s'a învoit nevasta. Atunci au luat-o pe biata femeie la bătaie. Când s'a auzit în sat despre tégul nerușinat, ce voiau să facă Nicolescu, s'a produs o adevărată răscoală și puțin a lipsit de n'au sfășiat pe cei doi ómeni. A trebuit să intervină jandarmii, să-i scape de furia poporului, arestându-i.

Teatru german. Măne, Sâmbătă, se va începe stagiunea teatrală a d-lui director Bauer, cu mult cunoscuta și frumoșă operetă „Der Zigeunerbaron” de I. Strauss.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinării și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se spirital și sarea A. Moll. Prețul ureișticle 1 Cor. 90 fl. Se trimite dăbuc cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia se se cêră Spirital A. Moll, prevădut cu marca de contravenția și subscriere.

„Reuniunea a doua de înmormântare din Deva”.

— Intemeiată la 1886. —

(Urmare.)

Interesul general cere, ca să se scie, că capii vėduți ai acestei mășave denunțări au fost: preotul reformat Szóts Sandor, secretar la kulturegyelet, ajuns ađi director la Ia reuniune de înmormântare ungurescă, ortăcindu-se cu un George Gila, fost preot gr. or. și învățator țipat de la școala grănițerescă din Cârjiți lângă Deva, ajutat de cumnatul său Nicolae Benea, servitor la tribunal, și sumuțați

mai vîrtos de o mână nevedută, dér sciută, căreia eu și tatăl meu i-am dat rang și pâne nemeritată, ca să fie fericit, legătuindu-se a lucra în bună înțelegere cu noi, spre binele bisericeii, școlei și a poporului nostru.

Domnul Gila a mai purtat altcum și contra baronului Ursu ani de zile un fel de luptă pe la diregătorii și ministru, deși i-a fost mare patron chiar și în cele familiare. În urma acestora a fost mutat din Cârjiți — dér, nesupunendu-se — a fost țipat de d-l baron și școala închisă, căci altcum nu putea scăpa de sula — protegiată. Tot din cauza domniului s'a închis și școala gr. or. din Popesci. Stricându-se de tot și cu parochienii săi din Cârjiți, a rămas și fără popor și așa, de silă, a căutat și aflat din nou ocrotire la școala ungurescă de stat din Deva, ca învățător de băeți.

Ajungend în Deva, îi trebuia noué merite. Intemeietorii români ai reuniunii trebuiau moralicesce omoriți, delăturați de ministru din fruntea ei și înlocuiți cu d-l Szóts Sandor, carele se îmbiase de director și recomanda pe d-l Gila de cassar, ca să facă „ordine”. Adunarea generală din 29 Decembrie 1901 cu 54 contra 14 voturi, sumuțate de domniilor, a respins însă atacul pe furis, cu mare alai și bătaie înscenată, ca să terorizeze poporul neprețuit, ajungend tréba și pe la judecătorie, 2 bătauși, prietenii de ai domniilor, au fost aspru pedepsiți.

Adunarea generală din 22 Martie 1902, aflând tôte în cea mai bună ordine și un venit curat de 1223 cor. 34 fl., a dat deplină satisfacție celor huliți, ér membrilor Szóts Sandor, George Gila și Nicolae Benea le-a dat cu 101 contra 2 voturi „dojană protocolară și disprețul adunării generale”, pentru denunțarea amintită, înaintată deja de domniilor.

Nu peste mult ne pomenim cu un strașnic ordin ministerial, — la 15 Aprilie 1902 a urmat oprirea lucrării, sequestrarea cărților și a averii întregi a reuniunii prin d-l viceșpan, ordonându-se cercetare aspră.

Din acest moment góna pornită cu lună înainte contra noastră a mistuit și de și liniștea și bunul simț delicat al părintelui George Nicóră, carele era pe față și de dos cărtit și terfelit în tôte apele dușmanilor noștri, cari își trăiau traiul. De multe agitațiuni a cădut la pat, ér la 30 Maiu 1902 a murit morțea unui martir, chinuit și gonit din partea acelora, cărora numai bine le-am făcut tótă viața.

Așa a trebuit să-și sfîrșescă viața un preot și tată model, carele 47 de ani și-a servit cu devotament apostolic biserica și poporul, fiind-că a întemeiat o reuniune de binefacere românescă și nu a voit s'o dea pe mâna domnilor amintiți. În mormântarea i-a fost o mare manifestație de stimă generală, rară în felul său.

Oprirea a mers repede, dér dreptatea târziu a venit, abia peste 1/2 de an, la 20 Octombrie 1902.

Har Domnului, am eșit însă curați ca aurul: „nu s'a dovedit nici o învinuire care ar avé urmări mai grele”.

Am ridicat însă mânușă d-lui Szóts Sandor. Am făcut și eu contra-acusă la ministru: în urma căreia acesta a ordonat, ca directorul reuniunii de înmormântare unguresci, d-l Szóts Sandor, cu cassariul și secretariul împreună, să replătescă reuniunii, în 30 de zile, sub greumânt de execuțiune, grasele plăți de 300+300+100 corone la an, ce și-le-au făcut, contra dispozițiunii apriate a statutelor — de 6 1/2 ani încóce, în locul micelor honorare statorite de 4+4+2 corone de la fie-care casă de morțe — 5 1/2 ani trebuie să servim noi, diregătorii huliți români, până tragem honorarele unui singur an la reuniunea ungurescă întemeiată de fiertatul protofisc al comitatului Lazar György, primul ei director.

Reîncepându-ne la 20 Octombrie lucrarea întreruptă 1/2 de an, membrii nu și-au putut plăti competențele de 60 fil după cei 14 membrii morți, de-odată grămădiți la plată, și în urma căreii împrejurări venitul anului 1902 e de 2 ori mai

mic, de cum a fost sub răposatul cassar George Nicóră la 1901.

În schimb anul acesta am depus deja la institutul „Dacia” din Orăștie 800 cor. prisos la cassă și, dacă va merge tot așa, cel puțin 1200 cor. vom puté depune încă.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Octombrie. Scirea, că fôia oficială va publica un autograf prea înalt prin care dieta se va amâna pe timp nederminat, — nu se adeversce încă. În cercurile politice se crede, că Maj. Sa va însărcina pe Lukacs Laszlo cu conducerea provisorie a afacerilor. — Dieta va ține Sâmbătă ședință în care partidul independist va aduce în discușiune criza politică și afacerea soldaților din al treilea an de serviciu. — Conte Andrássy a declarat că situația politică e de așa, încât constituirea unui guvern întâmpină piedeci aprópe imposibil de înlăturat.

Budapesta, 1 Octombrie. „Bud. Tud.” publică un comunicat, în care se spune, că Maj. Sa n'a putut să ia încă o hotărîre asupra demisiunii contelui Khuen și că acésta se va întâmpla numai după-ce se va întórce de la vênătorea din Mürzsteg. Hedervary va fi primit Lună în audiență. Membrii guvernului nu vor participa la ședința de Sâmbătă a dietei.

Sofia, 1 Octombrie. Răscoala în Macedonia se lătesce neîntrerupt. Satul Mehomet a fost pârjolit și locuitorii măcelăriți. Aceeași sorte au avut-o localitățile Tagnita și Melnik. — Dr. Kristo Tatarcev, reprezentantul organizațiunei macedonene, a declarat, că comitetelor revoluționare nu le pasă de tratările între Turcia și Bulgaria și nu vor înceta lupta, decât în cazul unei intervenții a puterilor.

Literatură.

A apărut „Almanachul” societății „Petru Maior” Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. Trețul 4 corone. Se află de vëndare la Tipografia A. Mureșianu cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

„ALBINA” institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Sept. 1903

Intrate:	
Număr cu 1 Sept. 1903 . cor.	39,865 08
Depuneri spre fructificare	194,787 55
Cambii rescumpérate	390,658 84
Conturi curente	66,349 90
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	53,802 70
Imprumuturi pe produse	1,500 —
Monetă	4,258 57
Comisiuni, cupóne și efecte	29,980 60
Banci	39,868 81
Interese și provisiuni	25,648 96
Diverse	23,514 36
cor. 870,235 37	

Eșite:	
Depuneri spre fructificare . cor.	188,666 25
Cambii escomptate	385,432 54
Conto curent	68,365 54
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	11,911 —
Imprumuturi pe produse	—
Monetă	8,818 87
Comisiuni, cupóne și efecte	36,999 24
Interese și provisiuni	768 30
Spese și salare	5,244 42
Banci	90,310 49
Diverse	34,330 81
Număr cu 30 Sept. 1903	39,387 91
cor. 870,235 37	

Dr. N. Vecerdea m. p. C. Aisér m. p.
dirigent. cassar
Iosif Oncioiu m. p.
contabil

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

» Romana «

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descriată și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesteia și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strânsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să poată fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăugat la finea broșurei și textul frumoșii și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printr-o notă toate mișcările dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Uela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alăturarea de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Diana. Un exemplar broșat costă 1 corônă (+ 5 b. porto).

„Clupe de repaus“ de Sorcovă. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corône. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Or-dem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai citit-o totă. Se poate procura la Tipografia A. Mureșianu de lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„Pe pragul mormântului“, de preotul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto).

Proză și versuri, fabule de Gr. M. Alex. Andreescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din „Novele“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșii scrise într-un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Muzică. A apărut de curând în Viena un caiet de compozițiuni ale mult talentatului compozitor român *Ioan Scărlătescu*. Acest caiet de valoare conține 4 cântece pentru voce și pian foarte frumoșii, între cari se află și o mândră *Doină*, care are ca text o poezie de Eminescu.

Prețul unui caiet e de 3 corône plus 5 bani porto și se află de vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localizată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chiverniselă, carte pentru toți întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcățianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tom. Total învătător, preț. 20 b. plus 3 b. prt. 5 b. porto.

Buchete de flori, culesa din grădina limbei române pentru copii, fascicola III. de I. T. Totau, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, proză și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută la Ateneul român de G. Dissescu la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Imbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebreale. Aranjată prin N. F. Nemrușiu. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Prib-ag, ediția I-a de Ioan Iosif Scopol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului său cântarea sărbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cântări la morți, adunate de I. Pop-Releganul. Prețul 80 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbră și lumină poezii de Em. Păvăleanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Ionuț A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii nouă scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Pra. veneratului Ordinariat metropolitan Gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența franceză în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lascar Florescu, O iconă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.* Ei cunosc această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux Prețul în loc de 4 c r., cum s'a vândut până acum, este azi numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle, regretata noastră poetă.* Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto).

3) *Poesii complete de Carol Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto).

7) *„Vrei să te iubescă bărbatu?“* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioșii și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în sculele de băeți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de instructori din Bucuresci. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor (a banilor) de M. C. Sufu, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucuresci.* În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii de F. M. Stoicescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoșii nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologuri în versuri seria a 2-adopă Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour și L. Ralibonne, de Nicolae Țincu. 1 cor. plus 5 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Sept. n. 1903

Renta ung. de aur 4%	117.75
Renta de corône ung. 4%	97.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	96.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	96.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.30
Bonuri rurale croate-slavone	96.65
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	—
Renta de hârtie austr.	99.90
Renta de argint austr.	99.80
Renta de aur austr.	119.50
Rente de corône austr. 4%	99.90
Losuri din 1860.	152.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	15.72
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	707.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	642.50
Napoleondori.	19.01
Mărci imperiale germane.	117.20
London vista.	239.27 1/2
Paris vista.	95.01
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Sept. n. 1903.

Banot rom. Cump.	18.98	Vând.	19.05
Argint român.	18.84	„	18.92
Napoleond'ori.	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesco	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesco	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame.)
sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In casul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.
Administr. „Gazetei Trans.“

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de lecurire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșii la stomach și pântece, în contra cărceilor și areclei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite boale femeșcii a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutiții originale sigilate Corône 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătoreșcă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răceală. Prețul unei sticlé originale plumbate, Corône 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistu A. MOLL,**
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceară anumit preparatele provădute cu iscălitura și marea de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciștii Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și en gros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“